

Bijlage Profielen en cijfers laaggeletterden Drechtsteden

Overzicht profielen en cijfers laaggeletterden Drechtsteden uit de notitie TAAL WERKT!, aanpak laaggeletterdheid & WEB Drechtsteden 2016-2017

1.3 Wat is het profiel van de laaggeletterde?

Samen met een aantal professionals en de belangrijkste aanbieders van taaltrajecten (formeel en informeel) en alle beleidsadviseurs uit de regiogemeentes is tijdens twee werksessies een inventarisatie gemaakt van de meest voorkomende profielen van laaggeletterden in de Drechtsteden. Ook is gekeken naar het huidige aanbod voor deze groepen en geïnventariseerd wat het gewenste aanbod is voor ieder van hen.

Dit overzicht ziet er als volgt uit:

PROFIELEN LAAGGELETTERDEN DRECHTSTEDEN	Wat willen we graag (extra) aanbieden? - afwegingen -
<p><u>Profiel 1</u> Nieuwkomers, hoog- en midden-opgeleid. Ambitieuze, willen snel aan het werk. Weten wat ze willen en kunnen. Willen snel een bestaan opbouwen in Nederland, willen/kunnen alle trajecten tegelijk: integreren, taal, school, opleiding/ werk. Zij zijn 'jobready' en kansrijk.</p> <p>Wat is de vraag, het doel: Niveauperhoging en oriëntatie op werk t.b.v. opbouwen onafhankelijk bestaan en met zelfstandig en betaald werk</p> <p>Aantal onbekend</p> <p>Huidig aanbod - Na inburgering door voor het staatsexamen (DUO financiert) I en II bij DaVinci College - Daarna oefenen in taal oefengroepen bij MEE - Maatschappelijke begeleiding, workshops Vluchtelingenwerk - SSD heeft een speciale startmodule ontwikkeld met actieve begeleiding voor een snelle doorstroom naar werk voor deze kansrijke groep. - Voor hoog opgeleide statushouders kan opleiding gefinancierd worden door UAF - Met een taalmaatje voor hoger opgeleiden, Gilde</p>	<p>a. Extra taal-ondersteuning voor versnelde integratie.</p> <p>b. Voor doorleren is een hoog niveau taal oefengroep MEE nodig</p> <p>c. Opleiding taal op de werkvloer nodig</p> <p>d. Er is behoefte aan een aanbod op maat, bijv. bbl + bol trajecten op MBO niveau.</p> <p>Werkgever heeft hier een belangrijke rol in, we moeten hem/haar betrekken.</p> <p><i>SDD eerst verantwoordelijke voor begeleiding. Taaltrajecten gecombineerd met scholing en werk, aanbod ROC (middelen SDD) ondersteund met taal oefengroepen (WEB)</i></p>

<p>Profiel 2 Migranten, inburgering voltooid. Veelal laag opgeleid. Taalniveau en scholing nog onvoldoende om aan het werk te kunnen en goed mee te kunnen doen. Ook onvoldoende werkervaring. Weet niet goed wat de mogelijkheden zijn. Heeft uitkering SDD. Is nog niet, maar wel bijna 'jobready'. Met gerichte hulp en ondersteuning komt deze groep er wel.</p> <p>Doel Niveauperhoging, empowerment en integratie. Betaald werk.</p> <p>Aantal onbekend</p> <p>Huidig aanbod</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na inburgering: Taaloefengroepen MEE - Opleiding (tot 30 jr) MBO Entree mogelijk. - Vluchtelingenwerk: maatschappelijke begeleiding, workshops - SSD heeft een speciale startmodule ontwikkeld met actieve begeleiding voor een snelle doorstroom naar werk voor deze groep. 	<ul style="list-style-type: none"> a. Zo snel mogelijk stage en leerwerkplek of werkervaringsplek aanbieden b. Werknemersvaardigheden leren c. Extra taalaanbod studie&werk nodig d. Ondersteuning beroepskeuze nodig <p><i>SDD eerst verantwoordelijk voor begeleiding. Bij stage, vrijwillig werk toestemming SDD nodig. Medefinanciering door SDD, nog bespreken. Taaltrajecten WEB (MEE informeel en ROC formeel)</i></p>
<p>Profiel 3 Vrouwen, anderstalige partners van migranten of gescheiden, met zorg voor jonge kinderen. Slim, willen graag integreren en studeren, en zelf aan de slag/werk/eigen bedrijf.</p> <p>Doel Niveauperhoging en empowerment en integratie, verhoging zelfredzaamheid. Betaald werk, eigen bedrijf.</p> <p>Aantal 15-30 personen per jaar</p> <p>Huidig aanbod</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leren bij MEE als kinderen op school zijn - Taal voor thuis (regio) en VVE thuis (D), Thuistaal, Voorleesexpress - Bij uitkering SDD: aanbod ROC ONA, kennismaken arbeidsmarkt/werknemersvaardigheden niveau A2->B1 - Mogelijkheden bij Businezzclub - Bij inkomen partner is dagaanbod NT2 mogelijk, anders avond. -EVA: trajecten voor vrouwen via Stichting Lezen & Schrijven - Vluchtelingenwerk: maatschappelijke begeleiding en kan mogelijk bemiddelen bij kinderopvang in geval van statushouders 	<ul style="list-style-type: none"> a. Kansen talentontwikkeling, eigen bedrijfjes stimuleren (zzp) b. Meer scholingsmogelijkheden bieden terwijl kinderen op school zijn of kinderopvang regelen (Op ISK Stedelijk Dalton of Mondriaan?) c. Stagemogelijkheden (taal en oriëntatie op werk) <p>NB. Bij inkomen eigen bijdrage of gebruik maken van commercieel aanbod</p> <p><i>Taaltrajecten op maat via WEB (tijdens school of kinderopvang) of overig informeel aanbod, zie onder huidig</i></p>

<p>Profiel 4 Laag opgeleide mannen en vrouwen, moeten erg wennen aan leven in Nederland. Vinden de taal lastig om te leren. Zijn beperkt leerbaar. (nog) Niet toe aan echt werk (voorlopig niet 'jobready'). Ze moeten wel integreren, hebben daarbij hulp nodig in de vorm van stage, vrijwilligerswerk, dagbesteding, (tijdelijke) participatieplek.</p> <p>Doel Taal aan de basis versterken, bouwen aan zelfvertrouwen, empowerment, integratie en zelfredzaamheid, laagdrempelige educatie. Perspectief is participeren en voldoende zelfredzaamheid.</p> <p>Aantal onbekend</p> <p>Huidig aanbod</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taaloefengroepen op instapniveau. - Scholing/dagbesteding met behoud van uitkering - Vluchtelingenwerk heeft in het kader van maatschappelijke begeleiding een aanbod van workshops. - SDD begeleidt ook deze kwetsbare groep actief. Wil ruimte bieden om deze mensen duurzaam aan het werk/dagbesteding te krijgen via subsidieregelingen e.d.. <p>NB. Vluchtelingenwerk constateert dat er nog een 'Profiel 4.b.' is dat bij de huidige groep statushouders wordt aangetroffen: Laaggeletterden met gezondheidsproblemen (trauma's, psychische stoornissen) waarvan verwacht wordt dat zij de inburgeringsexamens niet zullen halen. Waarvan men hoopt dat zij Nederlands leren spreken.</p>	<p>a. Informeel aanbod op laag niveau (gericht op zelfredzaamheid en ondersteuning)</p> <p>b. Aanbod op maat: combi-aanbod van uitkering + opleiding Mbo 1 + stage/dagbesteding + kennis maken met Nederlandse samenleving</p> <p>c. Aanbod op maat: Oefenen/meedraaien via welzijns-organisaties. (participatieplekken met behoud van uitkering)</p> <p>-> <i>SDD is voor het organiseren van trajecten richting werk eerst verantwoordelijke.</i></p> <p>-> <i>Vanuit de WEB ondersteunen met Taaltrajecten op maat (gericht op zelfredzaamheid)</i></p>
<p>Profiel 5 Autochtone laaggeletterden, verborgen groep. Schaamte, zelfredzaamheid vaak laag, vaak ook problemen op andere leefgebieden.</p> <p>Doel Drempel verlagen. Opbouwen zelfvertrouwen, empowerment, verhoging zelfredzaamheid en participatie, sociale activering.</p> <p>Aantal onbekend</p> <p>Huidig aanbod</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informeel aanbod, Taaloefengroep instapniveau - Cursussen, vrijwilligers (maatje) - Funderende educatie DaVinci College <p>- Bij uitkering verwijst SDD actief door naar taalonderwijs (formeel aanbod ROC DaVinci). Bij bemiddelen naar werk of dagbesteding is vaak extra begeleiding nodig.</p>	<p>a. Werving. Hoe bereiken we ze?</p> <p>b. Verleiden. Via aanbod digivaardigheden (icm lezen, schrijven, rekenen).</p> <p>c. Thuisnabij (in regio) en zeer laagdrempelig. (onopvallend) In de Coloriet of wijkcentra. Bibliotheek is 'te ver van huis'</p> <p><i>Taaltrajecten op maat (zelfredzaamheid, empowerment), thuisnabij vanuit WEB. Professionele aanpak belangrijk.</i></p>

<p>Profiel 6 Mensen met een licht verstandelijke beperking, die moeizaam leren, kwetsbare mensen. Begeleid wonen, werken etc.</p> <p>Doel Verhoging zelfredzaamheid, helpen in het dagelijks leven, sociale activering/tegengaan isolement, empowerment, stimuleren / ondersteunen bij participatie</p> <p>Aantal: onbekend, Dordrecht heeft er verhoudingsgewijs veel. NB. Van deze groep is mogelijk 6 op de 10 laaggeletterd</p> <p>Huidig aanbod - Taaloefengroepen MEE instapniveau - Funderende educatie da Vinci College - Aanbod altijd in combinatie met (vaak levenslange) begeleiding op andere leefdomeinen door MEE</p>	<p>a. Cursussen waar leren lezen en schrijven, vergroten dagelijkse zelfredzaamheid, leren van sociale vaardigheden t.b.v. zelfstandig wonen/ werken/omgaan met anderen voorop staan.</p> <p>b. aanpak op maat en specifiek toegesneden op deze groep is noodzakelijk.</p> <p><i>Taaltraject op maat via WEB door gespecialiseerde professionals (herhaling)</i></p>
<p>Profiel 7 Migranten. Zijn vaak al meerdere jaren in Nederland. Thuis wordt er geen of te weinig Nederlands gesproken en men komt weinig in aanraking met Nederlanders. Deze groep leeft vaak geïsoleerd, integreert nauwelijks of heel langzaam.</p> <p>Doel Onderhouden (taal-, digi-) vaardigheden, stimuleren participatie, sociale activering/tegengaan isolement. -> Huis, tuin en keuken – zelfredzaamheid.</p> <p>Aantal onbekend</p> <p>Huidig aanbod -Taaloefengroepen MEE - SDD: bij uitkering SDD actieve benadering maar grote afstand tot de arbeidsmarkt.</p>	<p>a. Aanbod van taal gekoppeld aan leefgebieden: gezondheid, ouderparticipatie, omgaan met school / kinderopvang / opvoeden, wonen / formulieren invullen, e-mails schrijven / internet gebruiken.</p> <p>b. Verleiden (overhalen) om uit hun huis / isolement te komen. Hoe?</p> <p><i>Taaltrajecten op maat (zelfredzaamheid) uit WEB</i></p>

<p>Profiel 8 Laaggeletterde medewerkers van bedrijven (o.a. uit MOE-landen)</p> <p>Doel Grotere productiviteit en flexibiliteit (lezen opdrachten, instructies) medewerkers, meer veiligheid op de werkvloer, minder ziekte- verzuim, betere communicatie intern en met de klant.</p> <p>Aantal onbekend</p> <p>Huidig aanbod - NT2 aanbod DaVinci (maar onderaan wachtlijst, hebben geen prioriteit qua WEB-aanbod) - Taaloefengroepen - Commercieel aanbod</p> <p>NB. Er melden zich incidenteel bedrijven die wel interesse zouden hebben in een cursus 'Taal op de werkvloer'</p>	<p>a. Scholing op maat in bedrijf (in company trainingen of individueel) gericht op taal op de werkvloer.</p> <p>b. Verder aansluiten bij ander aanbod t.b.v. integratie en verhogen zelfredzaamheid.</p> <p>c. Zoeken naar combi voor het behalen van startkwalificatie, bbl opleiding Mbo 2. (vgl. aanpak oud-vsv)</p> <p><i>Taalakkoord Ministerie SZW voor hen wellicht geschikt.</i></p> <p><i>Taaloefengroepen op maat vanuit de WEB of op de werkvloer vanuit de werkgever</i></p>
---	---

Aantallen laaggeletterden in de Drechtsteden

De Stichting Lezen & Schrijven maakt jaarlijks schattingen. Daar gaat men ervan uit dat 1 op de 9 inwoners laaggeletterd en laagcijferd is. Voor licht verstandelijk beperkten is dat zelfs 6 op de 10.

Voor Dordrecht schat men in dat er relatief veel laaggeletterden zijn vanwege het (in verhouding) lage opleidingsniveau in de stad. Ook zijn er verhoudingsgewijs veel licht verstandelijk beperkten. Het aandeel niet-westerse allochtonen ligt in Dordrecht ook hoger dan het landelijk gemiddelde. Met name Antillianen en Turken zijn in Dordrecht oververtegenwoordigd. Ook dat is van invloed op de cijfers. Over het algemeen hebben deze groepen een lager opleidingsniveau.

De cijfers van de Stichting Lezen & Schrijven:

GEMEENTE	AANTAL INWONERS	% LAAGGELETTERDEN	= AANTAL
Dordrecht	118.860	14,9 %	= 17.710
Zwijndrecht	44.485	12,9 %	= 5.738
Alblasserdam	19.952	8 %	= 1.596
Hendrik Ido Ambacht	29.414	8 %	= 2.353
Papendrecht	32.245	9,6 %	= 3.095
Sliedrecht	24.972	9,6 %	= 2.397
Inwoners Drechtsteden	269.316	Aantal laaggeletterden Drechtsteden:	= 32.889

Iets meer dan de helft van de laaggeletterden woont in Dordrecht. Hiervan is 32% anderstalig, 68% is Nederlandstalig.